

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetni minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címzendő levelekben. Ára évenként 3, fél évre 2, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

ÜNNEPÉLY-REND.

ujonnan kinevezett s folyó hó 29-dikén déli 12 óra tájt e városba érkezendő kormányzóknak **Liechtenstein Frigyes** Ő Herczegségének elfogadásakor.

Ő Herczegségének Felekre megérkezését 4 ágyulós fogja hírül adni. A mint Ő Herczegsége Felekről a város határához ér, második rendbeli 4 ágyulós adja ezt tudni, s e ponton Ő Herczegségét az ottan felállított díszkapunál a polgármester egy városi küldöttség élén ünnepélyesen üdvözi. E második rendbeli 4 lövés után megkondulnak az egyházak minden harangjai, s a harangozás tart, míg Ő Herczegsége a katonai fő-örhely elibe ér. A fennebbi díszkaputól, az ottani küldöttség kíséretében, ünnepélyes bevonulás a vámházról a középkapuig a külvárosi tized-kapitányok rendezése alatt álló s zöldágot tartó külvárosi lakosság és a helybeli izraelita egyházközség kettős sora között; ez utóbbi a vámházon felül foglalván helyet. Ő Herczegségének e ponthoz közeledtekor a városi zenekar a néphymnuszt játsza. A középkapu helyén felállított díszkapunál Ő Herczegsége, a városi tanács és val. polgárság többi részével, a szónok által üdvöztetik, s a városi zenekar indulója mellett a bevonulás folytatódik a b. Középutczában, Ő Herczegsége b. monostorutcazi szállásáig. E vonalon a kettős sort balra a városi czéhek zászlóikkal, jobbra minden helybeli iskolák tanuló-ifjúsága, szintén zászlókkal s a kereskedő-társaság képezendik. Ő Herczegségét, szállása virágokkal behittett lépcsőin, fehérbe öltözött leánykák koszorúval és tisztelő verssel üdvözik. A szálláson Ő Herczegségét várják és fogadják a cs. k. t. tanácsosok, kamarások, a nemesség, a cs. k. hatóságok, egyházi, iskolai és világi más testületek, melyek az ágyulósai jelre oda egybegyűlekezni fognak. Az nap este a város ünnepélyesen ki-világítatik, s a bengali tüzzel kivilágítandó Ferencz császár oszlop körül a városi zenekar a néphymnusztal várja Ő Herczegségének remélhető körszemléjét.

Kolozsvárt, sept. 27., 1858.

A pénz szaporodása Európában

Az előtt, ki sorsomat ismeri; ki tudja, mivé lettem én 1849-ben; mégpedig, a mint fájdalommal kell tapasztalnom, talán Astraea istennő által is helyreállíthatatlanul, épp úgy bámulandó, hogy én a pénzről valamit firkálok, mint ellentétül én is bámulok, miként Seneca, ki a szegénységet a legszebb erények közé számítja, a mi pénzünk szerint öt milliót hagyott hátra. Ámde azért, mert az ember vagyonban szegény, nem következik, hogy szellemben is szegény legyen. S ha nem önthet egy imádandó idolt, mint Áron vagy Rothschild, aranyból, azért lehet fogalma a pénzről, mely, mint egy dualis szellem, bűvös sajátosságokkal bír, egy pokolival s egy mennyivel. A pénz teremti tolvajokat, latrokat, orgyilkosokat, gyújtogatásokat, szülék üldözőit, honárulókat, hadigyőzelmeket s nem egyszer a legerősebb várak megvevőit. Ellenben ismét a pénz teremti a legnemesebb intézményeket, academiákat, növeldéket, a gépeket, gőzösöket; a pénz által virágzik a szépművészet, a kézmesteresség, a földművelés s a világboldogító kereskedelem. Pénzzel lehet szerezni vagyont, rangot, szabadságot, szép férjet, szép nőt, szeretet s eget. Ilyen bűbájos az az ércdarab, mely előítélet nélkül, oly vajmi semmi, hogy midőn Votaire Candidja Eldorádó főutcájáról fölvevett arany érczöggel akarta fizetni a vendéglőben éldelteket, kikapcsagták s örültek tartották. Ámde a pénz mégis, az eszélylyel szinte leghatalmasabb aristokrátiát bitorolja Európában, illő tehát a pénz mennyiségéről tudni, s e szerencséhez juték én, midőn nem régen egy berlini tudós urat, egyszer Miklós csár belorvosát, Mont ő nagyméltóságát meglátogattam. Ez urat épp egy természetellenes kötelesség teljesítésében t. i. beretválkozva találtam, s mivel visszatérnem nem engedte, azalatt, míg szakállát vagdalta, íróasztala mellé ülék, s egy nyitott angol brochurból a feltett kérdésben tájékozást szereztem.

A pénz mindenkor becse, mint minden más dolognak, függ attól az aránytól, mely van a keresés s a kínálás között. A nemes érczek épp úgy vannak becsőkben változás alá vetve, mint minden más tárgy. A pénz s a vagyonok keresik egymást, hogy kicserélődjenek. A pénz bővülése kisebbíti annak becsét; ellenben annak kevesedése emeli értékét. 300 év előtt

egy forintnak több értéke volt, mint most husznak; tehát akkor tíz forinttal többet lehetett tenni, mint most kétszázal.

Egy angol — Danson — kimutatta, mikint Amerikából 1492 év óta 1803-ig 7,700 millió tallér jött Európába aranyban s ezüstben, s ugyan szerinte 1804-től 1848-ig 2481 millió tallér, vagy 1492-től 1848-ig 10231½ millió tallér.

Megjegyzést érdemel az, mikint az ezüsttermelés a lefolyt félszázadban alkalmasint változatlanul maradt, midőn az arany háromannyira nőtt. 40—50 év előtt az ezüst-behozás kétfannyi volt, mint az aranyé, de már 1848 előtt az aranytermelés a muszka aranymosás által nagyobb volt az ezüsténél. 1848. az a nevezetes történet, mikint az Amerikában, a tizenhatodik században, a nemes érczek históriája nagy szakában, fölfedezett arany-ezüst-bányákon kívül Kaliforniában s 1851. Ausztráliában talán soha ki nem meríthető temérdek dús arany-bányák fedeztetek föl, melyekből az Osztrákbírodalomba is, némely — a szegénység miatt — kíváncsiorlott dalmátiai ifjak 10 — 20 — 30,000 tallért hoztak, itten jószágokat vásároltak s ismét visszamentek, azon tengeri s más veszélyekre mitse tekintve, miszerint az innét kivándorlottak közül több mint harmadrész a halak s a száraz vadállatok tápszeréivé lettek: Auri sacra fames, quid non mortalia cogis pectora! Ezek a kíváncsiorlók még csak olvasni se tudnak, s mégis practicus philosophusok. Ugy okoskodnak, hogy az élet nyomorban, gyönyörödetlen s bár némi jó kinézés nélkül, pokol; miért ne veszélyeztesse hát az ember ezt a miserabilis életet, melynek mi becse sincs, midőn ha megmaradnak, visszatérhetnek szeretet honukba, ha mint cosmopoliták nem hiszik, hogy ubi bene ibi patria — itt kényelmesen élnek, sőt jóbarátokra, előkelő születésű rokonokra találhatnak! E század kezdetén a nyert arany úgy állott az ezüsthöz súlyára nézve, mint 2—98-hoz; értékére nézve mint 29—71-hez. Ellenben 1851-ben súlyára nézve, mint 13—81-hez; értékére nézve pedig, mint 70—30-hoz, tehát meg-

Hirdetések minden négy hasábon egy sor után 4 pkrót közöltetnek; folytonos hirdetésekért illő pet elengedtetik. Mindenki hirdetésre 16 pkr bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésben.

fordítva. A forgalmi készpénz ez utolsó tíz évben ezer millió tallérral szaporodott. 1856. 25½ millió font sterling aranyban jött Angolhonba; mégpedig 10½ millió Ausztráliából, 8½ millió Kaliforniából s mintegy 7 millió Nyugatindiából.

1857. októberig 40,000 uncia jött Ausztráliából. Ha tehát mindezekhez számoltuk még az Európában s Amerikában forgó temérdek papírpénzt s creditpénzt, könnyű megérteni, hogy a kelmék, élelmiszerek sat. időről-időre miért drágulnak annyira, kivált ha a fényűzés s más szükségletek, majdnem oktan emelkedését is tekintetbe vesszük. Egész Európában csak négy milliárd készpénz létezik, s ez összesen alapul a hitel s a forgásban lévő hatvan milliárd papírpénz. Tehát a hitel befolyása is érdekes. Jelenleg nem egyedül a készpénz az, mely a becsárt határozza; ott, hol a hitel illően fejlett ki, a becsárak inkább függenek a hitel alkalmazásából, mint a forgópénz mennyiségétől. Mert jóllehet a hitel magábanvéve nem productiv hatalom, de a vására mégis ad lehetőséget, s az, ki a hitel birtokában kelmék vásárlásával foglalkozik, épp annyi kelmék keresését indokolja, s épp úgy segíti emelkedni a kelmék árát, mintha készpénzzel vásárolna. Ha a váltópapír, a kincstár-jegy sat. a követelések, tartozások lerovására használtatnak, azt igazítják el, mire különben készpénz kellene, úgy szolgálnak tehát, mint forgó eszközök.

1856-ban egész Európában eláradott pénz-crisis vala észrevehető a kereskedelem s az üzletben, mit némelyek pénz, mások tüke-crisisnek neveztek. A pénzforgalom hat-hét év óta 1/6 részszel szaporodott, midőn az üzletek készszenél többre is növekedtek. A tüke elhasználata sebes sebben történt, mint a takarékoság, s mind denütt a hitelt vették igénybe. Némelyek szerint az operatiók tíz milliárdnál többre szaporodtak, midőn a pénz csak egy milliárdnál több.

Azok, kik a tüke-crisist állítják, ezt mondták: nem az ércpénz, de az országban létező s a termelésre alkalmazott

Emlékszel-e?...

Emlékszel-e, szeretett barátném, Kora ifjúságunk szép szakára, Gyöngy-tavasra, vidám teli estre, Arany-napra, s holdas éjszakára?

Mik az ért kor hamvas üszkeim most Álomképen húzódnak keresztl, S megifjítanak képzetben, ha rölök A mult fátyla olykor félrelendül.

Csilagzatunk kétfelé parancsolt, Játszi a sors, jó teremtes! látod; Hála Isten, hogy szerencsés lettel, S nem kevésbbé az lett jó barátod.

Hű társakra létének, sarjadékok Játászkor körül bűbös tűzhelyünk, S a boldogság fürge szolgálója, Az élet-gond, megviselt bennünket.

Oly jól esik visszaemlékezni Arra a mult, gondtalan időre, Melynek szedték bájos szép virágit, Miket tapos a könnyelmű dőre.

A láng elszállt, s ott maradt helyette A nem lobos, de forró zsarátnag, Barátném lett a szerelmes lyánka, Nekem siromiglan hű barátnak.

Áldozz kérék, egy-egy gondolattal E bájos kor szelid emlékére, Ily gondolat csilagul beillik Boldogságod kékelő egére.

Hóry Farkas.

EMMA.

Regény.

Irta gróf LÁZÁR KÁLMÁN.

(Folytatás.)

— Asszonyom, nem pirul-e ön saját maga előtt, hogy képes volt ennyire megfedkezni önmagáról, hogy...

— Az Istenre kérék, ne szólj tovább, ne szólj így, hallgass ki előbb, kiáltá kulesolt kezekkel, átváltozott arczeal.

— Kihallgatni! — És ugyan miért? hogy szégyenedet saját ajkaidról halljam, hogy álválóságodat a tettetés bűnével terheld. Ismerem önt, megvetem, szégyenlem, hogy valaha szerettem.

— Élég már! — szólt Emma, erejét visszanyerve, és fölemelkedve, büszkén nézett szemem közé.

— Kész voltam önért mindenre, még a szenvedés is édes volt, mit szerelmem adott. Elakartam öntől szakadni, és ön azt mondá, nekem nem élhet; megakartam önért halni, ön azt kívánta, éljek szerelmért. Most kihallgatlanul elitél, a legundokabb rágalmaikkal, miket ismételni is undorodom, illet. Köztünk mindennek vége. Ön akarta. Legyen. Bántalmiért megbocsátok, és adja az ég, hogy egykor ön is megbocsáthasson önmagának.

Ezzel elhagyá a termet, és szüleihez ment. Magaviselete büszke, mondhatni, méltóságteli föllépése pillanatig zavarba hozott.

Bámészan néztem a távozó után, és a mint csöndesen könyvezte elhagyá a termet, és a megáláztatás, harag legkisebb nyoma nélkül tekintetben nézett, még egyszer, utóljára vissza reám, határozatlan voltam. Utána akartam in-

dulni, felhívni, hogy mondja el, mit védelmére mondhat.

De legyőztem magamat.

A szeretni ohajtó szív utolsó vonaglása volt ez, minek csak hamar el kelle halnia.

A mint távozott, azonnal Tarnayhoz siettem.

— E levél töled jön-e! Kiáltám.

— Igen, — viszonzá könnyedén.

— És mi jogon irtad?

— Kérdezd azt nődtől.

— Nyomoru. Elöttem is gyanusítani akarod Emmát.

— Gyanusítani, és alaptalanul ugy-e? No édes ábrándozó, ismeri-e ön ezen írást? — szólt tarczájából levelkét véve ki, és elem mutatva a czim-íratot.

— Atkozott, — kiáltám fogcsikorgatva, és a betűk tüzkigyóként tánczoltak szemem előtt, mert az írás Emma írása volt.

Percz mulva hozzá rohantva, mondám:

— E levél engemet illet, nekem azt látnom kell.

— Ho, ho — szólt Tarnay, a levélkét ismét zsebébe rejtve, azt nem fogja ön látni.

— Gyalázatos csábító, nekem elégtételt kell nekem adnod még ez órában, vagy ott, a hol találni foglak, becsutelnitelek meg.

Arcaán, e szavak hallatára, halvány pír futott végig.

Ö eddigi türelmemből talán azt következette, hogy igen gyáva vagyok komolyabb föllépésre, és beérendem azzal, ha nőmet eltávolítam magamtól. És ő veszély nélkül diadalmas-kodik felettem.

Csalódása zavarba hozta.

Később lehetőleg nyugott hangon mondá:

— Az idő, és hely határozása engemet illet. Tehát miután még egyről-másról rendelkeznem kell, kérem, mához két hétre Pozsonbanmegjelenni.

Beleegyeztem.

Eppen oda valék utazandó, midőn veledi összeütközésem darab időre hátráltatott. A sérített hiúság harcza volt ez is részemről...

Pár nap mulva csölem elérem.

Az, után mi történik velem, nem tudom. Az élet már nem bír érdekellem reám nézve...

Emmát gyűlölöm, és feledni még se bírom. Szivem most is vérzik, ha reá gondolok.

XXIV.

Midőn gr. Szabolcsy végig olvasva a kéziratot, letette, komoly gondolatokba merült el.

Eszébe jutott, hogy Emma férjét betegsége alatt meglátogatta, és kérte őt, hogy ott-létét ne tudassa Leoval.

Látta a szép nő halvány, bánatos arcját, látta minő fájdalom, és szeretettel tekinté beteg férjére, mint borul le annak ágya elé, és mint folyának arczán végig könnyei. Hallá a melőlől kitoró mély sohajt, a halk imát, mit ajkai rebegtek...

Akkor nem tudta, mindezt jól betanult szerepnek tekintse-e, vagy a tévedt nő bűnbánásának, ki enyhét lel abban, ha annak lábainál imázza le bűnét, ki könnyelműsége által szerencsétlenné tón.

Az egyiket szintoly lehetségesnek találta, mint a másikat. Hisz van a világon elég alakoskodó, kétszínű, és elég vezeklő, rajongó nő.

Hogy Emma egy félreismeret, csupán tapasztalanságból eredő tévedésért annyit szenvedő, és férjét hűn szerető hölgy legyen, kit nem bűnbánata hajított beteg férjéhez, hanem ki eljött, hogy a részvét meleg könyeit ejtse feletre; és, mint nemes lélekhez illő, feledve a szíven vert sebeket, megbocsássa félreismeretét, és a méltatlanságot, mit attól kelle tapasztalnia,

jóságok általános összegei képesítik a tőkét, t. i. földjavítások, épületek, fábrikák, gépek, szerszámok, nyers anyagok, mindegyik kelmék. E tőke-crisist a következő tényekre alapítják: Először a nyugati hatalmasságok háborúja Muszkaország ellen, mely két éven túl tartott. Másodszor a legtöbb állam kölcsönözése mintegy ezer millió tallérban, melyek az írt háborúra alkalmaztattak és semmivé lettek. Harmadszor ipari vállalatok, melyek az üzletekben túlbuktak, senkise gondolván arra, hogy vajjon a szükséges tőke melyik oldalról jön. Így létesültek Francia s Németországban sok vaspályák, melyek ezer millió tallér tőkét tesznek, s melyek csak későbbre fognak jövedelmezni. Ehez járul a négy év — 1852 — 1856 — alatti szűk gabona termés egész Európában, miért temérdek gabonát kellett vásárolni Európán kívüli tartományokban.

A rabszolgá-behozatali összeköttetések által Délamerikában már is a munkáló kezek hiánya oly nagy, mikint a rabszolgák legmagasabb becsára mellett, még az a föltétel is divatba jött, hogy a rabszolgá bizonyos évek után bocsátassék szabadon. San Leopold német coloniában, Porto-Allego mellett Braziliában, közelebből egy rabszolgánót vásároltak hallatlan áron, 720 talléron, s mivel úgy egyeztek, hogy e rabszolgánót öt év múlva szabaddá tétessék, könnyű felszámítani, mennyibe kerüljön egy nem rabszolgá fizetése? kétségkívül kétféle három annyiba, mint egy rabszolgáé.

Erdélyben is általános panasz, mikint a szolgák s napszámásoknak bére az 1848 előttiélt háromszor is feljebb emelkedett, s a természet nagyobbára elnyelő díjt annyival kevésbbé bírják fizetni, mivel a pénz retentó szűk s aztán az adás nagyon terhes. E panasz mennyiben érdemeljen méltánylást, vitatni nem akarom, de azt állhatatosan hiszem, hogy honfitársaim segíthetnek magukon, ha észlelve tudnának akarni.

Erdélyben léteznek arany, ezüst, rézbányák, melyek többnyire fősvényüljöveldelmeznek, azért is nem bírnak Ausztrália áldásával, de azért is, mert nem elég szorgalommal, s nem elég technikai tudománnyal mivelletnek, s ez is oka annak, mikint az ember ritkán lát dus bányászgazdát. Erdélynek van áldott gabona s bortermő földe, s még sincs pénze: vajjon mi okozza? a föld rossz mívelése, az ipar-hiány s főleg az indolentia, mely nem engedi hogy gabonát s bortermő földeinket tudományosan míveljük, mely nem engedi, hogy a hegyek gyomrában rejő nagy tőkéinket, a vasat s a kőszén-bányákat nyitnánk, ha borainkat tu-

dományosan kezelnők Angol, Muszkaország s Északamerika számára, ha üveget készítenének Moldova, Oláh s Törökország számára, ha sok kendert termesztének, melyet a tengerészék drágán fizetnek, s ha ezekenkívül bármi kevés keresedelmű üzlethez fognánk, kevés idő múlva hazánk jelenlegi nyomorát mind fejlődő jólét váltáhatná fel. Angolhon száz milliókat nyer az Európában szétküldött kőszénért; még Dalmáciába is a gőzösök számára onnan hoznak szenet, pedig Erdélyben, Magyarhonban, sőt Dalmáciában is a hegyekben elég kőszénanyag rejlik.

I. d. Farkas Sándor.

KÜL- ÉS BELFOLDI LEVELEZÉS.

Göttinga, szept. 1858. — A napokban egy kis kirándulást, az itten divatozó phrasis szerint „Partiet” tettünk a Hartzra, mely Német-hon hegyei között éjszakra legmesszebb foglalt helyet. E hegyesportozatok egyes helyeinek némelyek schweizi regényességet tulajdonítanak; a Schweiz névhez pedig már az iskolás gyermek is annyi nagyszerű, annyi természeti szépséget kő, miszerint nem csuda, ha a Hartzot évenként 2—300 utazó látogatja meg. Résztint a leírások szépsége, résztint történeti emlékek s az ipar megtekintése csalogattak minket is ama hegyek közé; s talán külföldön a kíváncsiság, a láthatási vágy is nagyobb; a mi azonban csak annyiban szolgálhat mindenkinél dicséretére, a mennyiben nem mutalja el itt is, a mit fájdalom, hazájában többnyire elmulat. Hányan nem keresik e vagy amaz országban a természet szépségét a nélkül hogy tudnák, mivel bírnak, mit élvezhetnek hazájokban!

Ilyen és hasonló gondolatokban voltak utitársaim a Hartz-hegyekre kirándulás alkalmával is, s mondhatom, sokszor több örömet okozott a mások élvezésének látása, mint saját élvezetem. Midőn láttam, mily vidám arczsal siet felfelé a meredek hegyen a 10—12 éves gyermek, hátán cipelve kis batyuját; mily tudvággyal szakít le egy növényzsalat vagy vesz fel egy előtte ismeretlen követ, hogy azzal tanítójához vagy vezetőjéhez siessen; mily kíváncsisággal vizsgálja meg még egyszer e vagy ama gyárból kapott apróságokat, utángondolva, hogy miként olvaszták ott a vasat? mint dolgozzák fel? hogy készítették ezt a sodronyt? sat. ekkor elgondolom, hogy nálunk az iskolás gyermek tanfolyam alatt könyvtől, szünidőben ismét egyébtől nem távoztatik s nagyobb része felől a nélkül, hogy az egy-két órányira eső bányát, gyárt, hutát sat. mgnézze se ott gyönyörködve, gyakorlatilag tanulja meg a legmindennapiabb, leghasznosabb dolgokat! Azonban most veszem észre, hogy én utazásommal akaratlanul is a pedagógia várfalaihoz értem. Térjünk hát vissza a Hartzra, hol egyébtől olvasóimnak semminemű fégyverre nem lesz szükségök; mert az erdőnek vadai a nyulak, róka, szarvasok s más szelid állatok messze elkerülik az utazót; vérengzőkkel pedig nem fogunk találkozni, 1812-ben az utolsó farkast is elpusztították. Lám be szép dolog a

farkasok történetét is tudni! a mi, szerencsére kevés farsadagba kerül; mert a könyvtárosoknál sorral állanak a harci utazókönyvek, melyekben az is feljegyezve, hol csergőz legedesebben a patak, hol van legtöbb éneklő-madár. Ezekből könnyű volt nekem is az utolsó farkas gyász- esetét, valamint egynehány alább következő adatot kikutatni.

A Hartz nevét az ó német Hart vagy Harti=Bergwald szótól vette. Már ha a szószármaztáshoz értenék, kikeresném, ha vajjon nincs-e összefüggés ez és a magyar harc szó között; mert annyi áll, hogy e hegyek sok harcra voltak színhelyei. Az egész hegység területe mintegy 36 $\frac{1}{4}$ mérföld; lelapult hegycsúcsaival, mely s nagyobbára szűk völgyeivel egy fennlapályt képez, melynek keleti része 3000 láb közép-magassággal bír a tenger színe felett. Égalja, a gyakori köd miatt, nedves, magasabb csúcsai csak nyár kezdetével vetik le hóköpenyeiket s a mint mondják, az utazókat néha nyárban is meglepi egy-egy kis hóhavár, nekünk, az estvéket és reggeleket kivéve, csak tért volt a köpeny.

Alsó részén a kesely- és palakő túlyomó, melynek rétegei plútió követek u. m. melaphir, porphy, sat. által különféle átalakulások mentek keresztül; ezek közt emelkedik ki a granit-tömegek, melyek a Hartz felső részét képezik. Itt-ott mész, gipsz s más hegyek is találhatók. A hegyek belseje rakva csaknem mindenféle ásványtal, s azt lehet mondani, hogy a Hartz Éjszák-Német-hon kincses ládája, melyre az illető tanárok is szinte minden előadásnál hivatkoznak. A bányák, gyárok nagyobb része a 13 $\frac{1}{2}$ mérföldre terjedő Felső-Hartzon van, mely az alsó részénl ércben sokkal gazdagabb. Az újabb kimutatások szerint közép-számtal 200,000 mázsa vasat, 120,000 m. ólomot, 6000 m. rezet és 56,000 marka ezüstöt termel évenként. Ezenkívül kisebb-nagyobb mennyiségben antimon, kőszén, barnakő, márvány s más ásványok is fordulnak elő.

A völgyeket számos patakocskák kigyózzák be, de nagyságra, hírességre, noha veszélyes utakat megkísértenek, nem vergődhetnek. Néhol egy-egy kis tö emeli a vidék érdekességét, máshelyt ásványos források gyógyítják a betegeket, míg végre egyes helyeken sósforások is találhatók.

A növényország is gazdagon van képviselve; a gabonafélék közül a buza csaknem hiányzik, az árpa és zab kevés helyen készülhet el; mindezekért kárpótlást nyújt a pityóka, melyet a völgyekből nagy kosarakban hátukon hordanak ki; éppen egy meredek hegyen való kimenés alkalmával valánk tanui egy ily farsad-sági szállításnak, s gondolatainkat e perczben régi csaták emléke helyett a mindennapi élet terhei foglaltak el.

Árkos, 1858. szept. 15. Nem csak az őszi vándormadarak távoztak el, — nem csak az őszike (székelyesen: guzsaj-virág, guzsajulófű) bujt fel a földrástól karcsu fejezőpírosan; hanem f. h. 13-ra a világos-szürke dér is beköszöntött. Azaz, itt Háromszéken a Nemere megkezdte útjeregét, és kifutá f. h. 11 és 12-én elég korán 48 órai vad pályáját, mi által az ég fölt-nélküli kéktiszta derült éssőtlen borongásából, de annyira ki is hullt, hogy a lapályokon vékony, a magaslatokon, erdőkon vastag hóharmatot kezdett előidézni: meleg tiszta napjaink vannak, és

hideg tiszta éjjeink. S mindezt még aligha ártott valaminek.

Azonban a tiszta éjjelek a nép nagy hasznát veszi, mert a közelebről feltűnt üstökös, mely az éjszaki hideg és mérsékelt égövek határszélét tartja pályakörül, estélti szürkülettől 9 óráig, s reggeli 3 óráig hajnalodásig háborítlanul látja, s abban, mint rendkívüli tünteményben gyönyörködik, mert az egy látványok a földiek figyelmét magokra vonszák. Ily látványokra nem is teheti az ember, hogy saját létéről, világi helyzetéről, világi viszonyáról egy keblét meglepő titkos eszme ne keljen föl benne. S maga a sajátképpen néz ez eszmékhez köti az őshagyományokból lelkére ruházta ama rögeszmét, mely őt bizonyos vészek jóslatára bírja: dögvész, éhség, háború; s ezzel magát kész is eljesztetni, elannyira, hogy annak is, ki őt utba igazítani, tövedésből kiemelni képes volna, nem enged igazat. Szerinte az üstökös már meg is tette árthatmas hatását, a széles kiterjedésű ragya-esőben, mely a termékdás nagyrészét elrabolta. Mily vastag ködfátyol a babona, vakhit! mily bajos azt eloszlatni! Az említett, s másnév vészek nem szokták-e megjárni magokat üstökös nélkül is? Az üstökösnek ugy van kijelölt pályaköre, mint a többi csillagoknak, csak hogy azokétól némileg eltérő, bolygó-rendszerű.

Szólok némely nem kedves eseményekről is, melyeknek szokott neve: „csapás.”

1) Közép-Ajtán a verhas megvette a siralmas adót, többeket a közelebbi pár héten sirbaszállított, nem tekintve se örege, se ifjura, se gyermekre.

2) Egy gonosz járvány dúlta a sertéseket, s néhol a bivalyokat is, u. m. a torokgyík, de gyeren és röviden tartott. Nehéz körvész; mikor magát kijelenti, már csaknem orvosolhatlan. Ritkán használó egyetlen kísérlet a külső torokcsütés, hol orvosi égtővel nem lehet, (mert ez szelidebb is) akár hévvassal is; hanem ily műtetet bivalyon végrehajtani valóban nehéz, sőt marha-munka.

3) Egések: Ilyefalván egy szolgáló kalákai asztaltól titasan meúvén haza, az istállóba lefeküdt s pipázva elaludt, melytől az istálló belől meggyúlt, mi is korán észrevétlenül, eloliatott. Szerencsére a felső padlásdeszkázat jól be volt földelve, másképp a tűzvész el nem maradhatta. Árkonos meggyúlt egy határfelől sátoros (lé-szős) kert, de míg épületek harpózhadna, elnyomatott. Ugyanott f. h. 7-dikén meggyújtott egy régi szalmás szellérakház, mely a falu keleti részén legvégső volt; leégett és szerencsére nyugati szél fűt. Azután Elfalván elégett egy közgazdai csür takarmányostul, mégpedig nappal. De legajános vala az anyagos, mely f. h. 11-én este történt, esti 10 óra tájban meggyújtott egy ártatlan özeget nő csüre, keményen lűt a Nemere, füstöt és tüzet földig lenyomva sodorta az útjában eső 14 földészakra, némelyeknek közülök gazdasági épületeik minden takarmányostul, négynek még házai is elégték, mind jó földészgazdák s közülök egy párnak (Imre-fiak) körülbelül ezer-ezer kalangya gabonáik hamvadtak el, a nagy vészron 12-kén reggel is füstölgött. Emberhalál és kitűnőbb marhakár nem történt. Végre S-Kő-rispatkon június vége táján elégett egy gazda csüre, s abban új szénagyűteménye. A napokban találkoztam Brassóban egy oly kőkösi emberrel, ki a forradalmi kőkösi orosz utközet-

kit oly hűn,oly igazánszeretett; mondom, mind-ezt, azok után, miket felőle hallott, távolról se sejtje...

Most nem tetszett az előtte lehetlennék.

A kéziratt minden sorából kirit, hogy Leo, bárha elvileg kárhozotta a világ előleleteit, igen győnge volt arra, hogysem azoknak békóihól kibírt volna vergődni, és vakon hódolt azoknak. Látszott, hogy szerelme hiúságával folytonos harcot vivott, és a világ ítélőének legkisebb szellebenes képes volt fölriasztani edes szerelmi szenderéből.

Ily meghasonlott kedélyű ember nem lehetett-e könnyen igazatlanná? Ezt kérdé magától Szabolcsy, ki ismerte az embereket, nem könyvekből, hanem az életből.

(Folytatjuk.)

KÖNYVISMERTETÉS. *)

Szivek harca; írta Csernaton Lóra, Pesten, Pfeifer Ferdinánd bizománya 1858. 98 lap. Ára (2)

Jól esik, hogy egy erdélyi íróné jeles elme művét, erdélyi lapban ismertetni részünkbe jutott; mert közelebről az erdélyi írónók, fájdalom hallgatnak, s mióta Malom Luiza elhunyt, csak Polyxenia, Izidora és Fülöp Rózáttól olvasunk néha apróbb irodalmi műveket, mert Telekinét még egészen erdélyinek nem mondhatjuk.

De lássuk a munka tartalmát. Iréne levelei nyitják meg a füzetet, összesen csak XX. levele, de a mely a női szívetének egy nagy történetét magában foglalja. Iréne szeret, de

csalódik, s mivel férjhez nem mehet, már szeretetből nővé lesz családí, és társadalmi érdekében, s természetesen szerencsétlenül; oly eset, milyen az életben elég van; hisz hányszor érez az ember tiszta lángot kebelében az iránt, ki nem érdemelte, s kázhozható-e valaki a szerelmet azért, hogy csalódnia kellett annak, ki azt érezte? Ennyi a mese, de a leírás bájoló, oly eszme-gazdaság, érzelem-mélység, kedély-mélség ömlik el minden soron, oly helyes világnézet, s szép reflexiók szólnak azokból, hogy azok irodalmunk felszínén egy szép helyet foglalnak.

Iréne levelein kívül két beszély van a füzetben Izidora és Margit; mindkettő szép jellemű nő; mindkettő szeret, de különböző körülmények között támad, fejlődik, s jut célhoz e szeretet; mindkét szívt után egy kalandor könyvű világfi, s egy nemes érzésű erényes ifjú eseng; az elsőnél a kalandor, az utóbbinál a becsületes imádó ér célzt; a helyezetek oly jól vannak összeállítva, a szellemek oly hiven festve, hogy szász nő közül kilenczvenkilencz bizonyosan hasonló körülmények között hasonlóan cselekszik, s az egész csak arról tesz bizonyosságot, hogy a szívt világában bizonyos szabályokat felállítani nem lehet, s a költőként, a hányféle a természet az emberi keblekben, annyi-féle a szerelm az asszonyi szívekben. Nem sok a cselekvény, nem bonyolult a szöveg, egyszerű mindkét beszély meséje, de oly ügyesen van előadva, hogy nem tudjuk, mi lepett meg inkább, az ügyes compositio, a művészi forma, vagy a zamatos nyelv. E különben gyöngéd női műben mennyi ember-világismeret árul el minden sor, annyira jártasnak látszik írónak az életiskolájában, mintha nem egy fiatal leány, de egy élete délen túl levő tapasztalásokban gazdag leány beszélne előtünk életvitelét. A szép költői mű ismertetéseül, legyen szabad

mutatványként, néhány sort közlenem, azon helyekből, hol a női helyzetéről ír, a nőszerelem rajzolja, a nem észlelyes szerelmet menti, a nem viszonzott szerelmet festi, s a női sors ellen fölajdul.

„Mily sokat mesélnek a lélek szabadakaratáról! Pedig nincs különben az emberi lélekkel, mint a zeneszerzőny zenéjével; előre elrendezte a mester: szomorú, vagy víg darab keletkezik-e, ha bizonyos rugók érintkeznek, s a szívt is a szerint, mint a hatalmas szellem billentyűit az élet viszonyaival surlódása hozza, ad gyötrelmes vagy víg hangokat. Oh, ki tehet róla, ha az emberi kebel húrjainak szerelje inkább gyönyörködik a sötét bús dalokban, mint az öröm csapongó énekeiben. Életem története egy a leggyeszerűbb, de legfájdóbb darabok közül, melyek a szívt hangszerén eljártak. Ezeren részesültem hasonló végzetben, örökre elhagytam attól, ki szeretetek forró szerelemmel, s a sürgető körülmények vagy az elkecserevés egy pillanatában a kötelesség és előítélet elszakíthatlan lánczaival engedik magukat közönyű vagy megvetésű tárgyához bilincseltetni egy egész életre. Ne szánd barát-nédát... Oh sirj, inkább sorsomban sirásd a nő-nemét... Csak azon nő nem érzi a társadalmi élet fogalmait szerinti rendeltetésünk vas-korlátait, kinek törpe szelleme e szűk kört se bírja átfogni.

Vannak érzelmek, melyek némelyek előtt örökre fölfoghatatlanok maradnak. Hogy a hiúság, az irigylet és vágya, lángokat táplálhat a szívtben, nem láttam felfogva... Ki tökélyre vágyik, bizonynyál inkább oléandert mint vadróz-szát veszen. Ki bibelődnek a kis aranyos folyó fővényével, Californiai arany halmait mellett.

Kit szívünk szeret, ha őt az élet minden óráján látjuk is, valahányszor előnkbe jő, úgy repül szívünk az ismert tekintet elé, mintha

már hónapokig nélkülöztük volna, mindig új, sohase megszokott, s midőn tiz évig valál távol, s az idő kértet vont szívedre, f. még szeretsz, lehull a kéreg első pillanatra, úgy áll előtled ő, mintha tegnap még kétletlen pihent volna.

Nevetséges önámítás magunkra erőszakolni, hogy örvendünk kedvesünket más által boldogítva látni. Hasonló nemes indulat csak kétségbeesett szívből származhatik...

Oh, szent a te tisztaságod, első szerelem; ártatlanságodban nem bírod a gyűlölet szövetekét meggyújtani, mely pedig egyedül képes a szívt nagy sötét ürt tizszeres világával, s az eltűnt angyal-sereg helyét, két annyi daemonnal betölteni...

Oh, ha a szerelem megszűnnék, midőn már többé nem viszonzozzák. De a szerelem ellentéte a tuznek, ez kialszik, ha lángkorjaink nincs mit öleljenek: míg a szerelem pokoli lángjai csak akkor törnek ki igazán.

Benned vígadnom ó világ: szívemnek egy-értelmű a kétségbeeséssel...

Napjaim nyugodalma oda volt...

El-elgondolkoztam; oda, hol szabadabb a látör, tisztább a lég!... Oh, de hová csaponganak gondolataim?! hová mehet a leány? mi tér az, melyet a társadalmi számára rendelt, ha nem akar, nem bír bemenni a családi élet közös jászlyára? az Isten vágyaink, s lelkületünk néve mindnyájunkat oly különbözőleg alkotott, s mégis egy járomba hajol apró, és nagy, magas és törpe!...

De lapokat kellene közlenem, ha a munka szépségeivel meg akarám ismertetni az olvasót, pedig jelen ismertetésem célja az, hogy a közönség figyelmét fölhirajm a műre, hogy azt sajátukká tenni, s megszerezni igyekezzenek.

Pataki Ferencz.

*) Szerkesztőségünk ezen művet nem olvasván, az itt elmondott vélemény, ezen cikk írójának egyéni nézeteként tekintendő. Szerk.

kor, mely miatt mindene elégett volt, nála szállásolt, s kit, mint kárvalottat, némely gazdai szerekekkel el is látta volt. Kérdé az attól, rá ismervén: otthon hogy vannak? Roszul, felele amaz, mert csűröm és szénám elégett. Mire monda ez: Kuldjön hozzám egy négy ökrös szekeret és megrakom szénával, kuldjön rétkre négy kaszást, s azok egy nap kaszáljanak kegyed számára sarjumból is! És ezen ember a ritkák közé számítandó; mert, mint mondják: Ha mással jól tész, okos vagy, s ha azért halál vársz, bolond vagy! K. M.

Harasztos, szept. 16. — (Kegyes adakozások.) Azok, kik az emberiség oltárára önkénytelen áldozatot tesznek, nem kívánják nemes tetteiket a hirtrombitán kiküldötni, de nekünk kötelességünk ezeket a nyilvánosság törén felmutatni. Buzdítás, példaadás által kell hatni azokra, kik csiga-házokba vonulva és magokért élnek, s minden felsőbb ihletésre jéghidegen maradnak. A jó és szent ügy minden nemes keblu embernek és gyermeke, melyet ápolni, elhagyott állapotjában gyamolítani gyamolítani mindenkinek hivatása. Ha ily szempontból fogjuk fel közérdekeinket, úgy nem lesz roskadozó templom, nem elavult iskola, mert a milliók összetett fillére képes azokat romjaitól feléltetni. Midőn ezeket írom, édes örömmel teszem közhírré, hogy t. Zudor Károly ur sz.-földvári birtokos öt os. aranyat, t. Szabó József ur Bethlen sz.-mihályi haszonbérlo egy os. aranyat; öszvesen hat aranyat juttattak kezembe, f.-vinczi ev. ref. egyház orgonája segélyezésére, melyeket oda való gondnok t. Magyarai Pál urnak f. hó 14-kén át is adtam. Ugyan e célra f.-vinczi születési Takács Sándor küldött szál pirtot Tisza-Rosról.

Ezen adomány annál nagyobb erkölcsi becses bir, mivel ez tetemes megszorítással történt, s a kereszténység ösrégi példájára emlékeztet. Kölcsonád az úrnak, ki ad a szegénynek, s az ilyennek nagy leszen jutalma. Fogadják az illető jöltévők a megrognált egyház nevében az én, és az emberiség legszivesebb köszönetét. Basa Mihály, n.-enyedi ev. ref. esperes.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

☉ Kormányzó herczegünk ő magasságának városunk határára lett szerencsés megérkezett a lapunk elején közölt ünnepély-rend szerint négy ágyulovés hirdetésén az ünnepélyre kitöltött népség, czéhok, iskolák ifjuságai a legnagyobb örömmel várták a magas vendéget. A város határszélén köztisztelő polgármesterünk Wender Frigyes ur német nyelven fogadta legforróbb ragaszkodást tolmácsoló rövid, de velős szónoklatával kormányzó urunkat; mire ő herczegsége röviden válaszolván, utját a mindkét út-oldalon zöldágakkal ellátott néptömeg között tovább folytatta a bel-középkapu felé, a hol is egy igen egyszerűleg, de csimál elállított diadal-iv előtt német nyelven fogadta a városi választott polgárság élén, városi szónok Makoldi Sámuel ur. Kormányzó urunk biztosítékát látván ez őszinte fogadtatásban, a nép hü érzelmének és ragaszkodásának; miután az elfogadtatásra magyar nyelven válaszolt, utját a legpompásabban ellátott bel-monostorutcai szállása felé folytatta, a hol is tiszta fehérbe öltözött fiatal kis leánykák koszoruk közepette tisztelgő-verssel üdvözlék ő magasságát. Az üdvözlő-vers szóról-szóra így hangzott:

Mint vágyik a növény fényes napugára,
Ugy epedett szívünk e dicső órára,
Hogy hozza nekünk a fényes Gyémántkövet,
Mely édes hazánkba öröm s béke-követ.
Légy hát üdvözlőve Kormányzó-Herczegünk!
Nagy neved fényénél derült légyen egünk.

Ezután tisztelgéseiket kezdték megtenni, a városon létező minden méltóságok, a szerint mint az az ünnepélyi rendben közölve van.

A részletes elfogadtatásról egyébiránt bővebben jövő számunkban fogunk szólni, nem mellőzhetvén főlemlitni addig is a széken hivatalos lapban nem közölt azo eseményt; hogy kormányzó herczegünknek Szebenbe lett szerencsés megérkezése alkalmával, a város részéről hódolati tisztelgésüket megteendő, polgár mesterünk, és városi szónokunk is jelen voltak.

— Az első magyar általános Biztosító-Társaság kolozsvári főgynöksége az egész erdélyi terület szervezését folytatolag, az ügynökséggel Gállalván Beregszászi Imre, földbirtokos; M.-Vásárhelyt Jenei Albert gyógyszerész; Kézdivásárhelyt Hankó László kereskedő; Bötönbén Sebestyén Károly lelkész, urakat bizta meg.

— Kővári László, neves írókn, Heckenast Gusztáv ismert jó hitei kiadó által meg van bízva egy erdélyi táj és genre-képekkel ellátott fényes album összeállítására. Ugyancsak említett írókn Erdélynek általa kidolgozott történetét, melynek 1-ső kötete már a sajtót elhagyta, Ráth Mórának ada át. Ugyancsak Kőváriknak „Erdély régiségei” című kiadott, s már elfogyott munkáját Heckenast fogja másodszor kiadni magyar szövegben, s németre átfordítva Geibel Armin pesti kiadó.

— Megjelent a „Sárospataki Füzetek” című protestáns tudományos folyóirat második folyamának IV. füzet. Gazdag tartalmát képezik 1) a közoktatás ügye Nemetal földön, Révész Imrétől. 2) népiskolai tantervjavaslat, Baló Béntől. 3) Párisi könyvtárak, Vályi Páltól. 4) a máramarosi hely. hitu egyházközösségek rendezete a 17-dik század elején, Szilágyi Istvántól. 5) régi váloperi eset, Garaditól. 6) visszapillantás a sárospataki iskolai vizsgálatokra, Erdélyitől. 7) egyházi könyvtár a magyar nép számára, Révészitől. 8) kisísegek, b. Vay Miklóstól. 9) Tukulat Samuel emléke, Balótlól. 10) protestáns világ krónika. 11) visszutasítás.

— Megjelent Mentovics F. által szerkesztett „M.-Vásárhelyi Füzetek” II-dik füzet. Kiállítások sokal csinosabb, mint az első füzet volt s tartalma is arra mutat, hogy szerkesztő gyorsan birkozik meg a kezdet nehézségeivel. Tartalmát képezik ezen füzetnek 1) Közlemények Humbold irományaiból. Érdekességét e cikknek már ezméből láthatni, s a közlemény illetékes kéztől jön, Mentovicsitól. 2) „Babonák, előleletek” című alatt, Nagy Imre értekezik, ügyes logikával állítja fel azon corollariumot, mennyire káros gondolat az, hogy az algyumnasiumokból a természetben kiküszöbölhetők ily országban, minő hazánk, hol se real, se gazdasági-iskolák nem léteznek. 3) „Tanulságos levelek urambátyámhoz” című alatt Mentovics az 1-ső füzetben megkezdett érdekes természetrajzi cikkeit folytatja. 4) „Losárdi Zsuzsanna” című alatt Kis Károly érdekes rövid ismertetését adja egy szelleműs irónékné, ki a Rákóczi forradalomban szerepelt. A németektől szenvedett börtönéből egy érdekes eredeti levele is közöltetik, melyet honleányaink nagy érdeklődéssel fogadják. 5) „A hazaszeret nevelési szempontból” című alatt, Molnár J. folytatja jó irányú értekezését. 6) „Az örö átváltozásai” című alatt, Halmágyi S. egy cikket a vegytan újabb fejlődési köréből. 7) „A bácsi” című alatt Komáromi F. egy beszélykét ad, melyben néhány találó vonással va jellemve egy sok különbséggel bíró, de nemes jellemű erdélyi főrangú ur. Ezen változatossága által eleven füzetet a szerkesztő egy szép verse fejezi be „Bethlen Gábor halála” című alatt. Nagyon is megérdemelné ezen ügyes kezek közt lévő vállalat, hogy Erdélyi fiat és hölgyei azt elesni részvétele miatt ne engednék. 4 füzet ára 2 print.

— A Pesti N. 194 száma a bécsi börzéről következő érdekes tudósítást hozza:

Bécsi pénzcarnok, szept. 16-kán. Mult kedden az esti börzén az egyensúly ismét teljesen helyre állott, a forgalom szilárdul tartotta magát, s a hitelrészesvények fokozott ismét 252 1/2-ig emelkedtek. — Ezen áremelkedés látható okai: a kereskedelmi s pénzüzet (csak nem a mezei gazdák) számára megcsozott pénz, a felhőtlen politikai látkör, s mindenekfelett a pénztözséreknék ébredező bizalma. Ehhez járul azon helybeli buzdítás, hogy a bank meg akarja kezdeni ezüst pénzben fizetéseit, és hogy a déli vaspálya átadása iránt a szerződés az itteni piacozon jött létre stb.

* Mai számunkunk kiadójuk Halmágyi S. előfizetési íreit „SAPHIRA” című regényére.

KÜLFÖLD.

Törökország. — Konstantinápolyi tudósítások szerint a montenegrói mérési bizottmány szept. 10-én még nem érkezett volt oda, minél fogva a határszabályozási munkálatok se fognának oly gyorsan bevégezteni, mint még kevéssel ezelőtt remélték; ellenben a török palotareform-bizottmány emberül halad előt és már is egy csomótakarékotes közlött — a papiroson, eljárásában eléggé lelkiismeretes, abban nincs biba; figelmét mindenre ki terjeszti, a szultánok ragyogó gyémántjaitól egész a pipaszárákig, a melyeket külön szabály alá vet, hogy csak egyszerű fejfel birjanak, s ne legyenek gyémánttal, vagy drágakövekkel ékítve. Ha már ez nem segíti fel a török pénz ügyét, úgy azon nem segítheti többé.

A szultán erélye már is lankadni kezdett azon sok bűbaj miatt, mely oly nagy sereggel öleli körül, mi által mint a „N. Pr. Z.”-nak írják, két diplomatának terveit is keresztül mészette. Thouvenel és Bulwer t. i. észrevevők, hogy lord Redcliffe-nek nincs más küldetése, mint a szultánnak bölcs takarékossgát ajánlani, ezért elhatározták őt megelölni, s így meggátolni azt, hogy előbbi befolyását visszazerozze. Ez egyszerűen igen jó alkalom volt arra is, némely francia-ellenes befolyásokat a szultán tanácsából eltávolítani. Azonban ok a ligha nem csaldódtak. A szultán alig 10 nap előtt bélyegezte meg sógort és vejét, s

már is egyik kamarása által azt üzené Mehmed Ali pasának, miszerint fájjalja, hogy vele oly keményen bánt. Hasonló lépés fog valószínűleg a nőknél is tetetni, s végre az egész társaság benn lesz ismét a hivatalokban. — Ugyanekkor azt hallani Konstantinápolyból, hogy a három pazar hölgyei a fölkelés, legalább a legmerészebb engedelmesség zászlóját tüzték ki, s majordomus-ok Riza pasával egyik tréfa után a másikat üzik, most is úgy mint eddig, a legbotorább költelekést és legnagyobb szerű adósságcinálást folytatván. A szultán maga adja reá a példát; egy sebésznek, a ki egyik kedvenc szultána ujján támadt keletést meggyógyítja, nem kevesebb, mint 10,000 frankot fizettetett ki. A szultán nádszállkenti ingadozása ismét bátorságot önt az ő-török pártba, mely régóta lesi a kedvező alkalmat, hogy csapást ejtheszen. Szeraili forradalom nem tartozik többé a valószínűtlen események közé, s ily viszonyok közt l. Redcliffe-nk még folyvást elég bő alkalm van a maga régi befolyását és erélyét fogatba venni.

— A Dunafejedelemségekre vonatkozó szerződés már majdnem mindenünnen meg van erősítve, még csak Törökország ratificatioja van hátra, mely az okmányok fordítása miatt elhaladt, e hó végén azonban minden rendben lesz, s október első napjaiban, ha nem is magok a követek, de legalább a követségi titkárok a ratificatiók kisereléséhez foghatnak. Azután a jegyzőkönyvek közzététele, s a választások kihirdetése fog történni.

— A „W. Ztg.” írja: Danilo herczeg a napokban néhány ezer darab aranyat kapott a triestri orosz consul által, egy francia kapitány pedig 60,000 frankot hozott neki Napoleon-aranyokban, s titokban át-szolgáltatta. A fekete-hegyi potentát kénytelen népet rablársa bocsátani, ha kegyes pártfogóinak alamlaszája nem táplálja benne a kegyes erkölcsöt. Teste, lelke és a sodró-fája.

Anglia. — A Derby-kabinet rózsagányának tövisi mozogni kezdtek. Palmerston, Russel és Aberdeen közt szövetség van készülöben, mint írják. A terv lényegében abból állana; a whig testület töredékeit összeilleszteni, s a peellitákkal egyesíteni, a Derby-kabinetet az első alkalommal megdönteni és egy új coalitio-miniszteriumot alakítani. Minthogy a triumvirek közül egyik se vehetné át az elnökséget, a nélkül, hogy erős ellentállásra ne találja, ennél fogva l. Clarendonnak szánták ezt, ki nem ébresztene féltékenységet. Kétségtelen, hogy a whigek és peelliták nagy része kegyeli e tervet, mely különben, mellesleg mondva, már négy hó előtt szönyegen volt, de akkor nem talált viszhangra. Egyébiránt most se lesz annak kivitele sok körömszakadás nélkül.

— Nem rég egy hirlapi kacsát röpitettek volt el Palmersten barátai, hogy a volt elnöknek immár szándéka volna a politikai szinpadtól végképp visszavonulni. A furfangos öreg meg akarta tapogatni a közvélemény uterét. De nem volt köszönet benne. A helyett, hogy a 75 éves Cincinastust felhívták volna az eke elhagyására, hogy erejét a honnak szentelje, e hirt mindenütt boszantó örömlármával, s még boszantóbb közönyt nyel vették. He ezen kedvezőtlen tapasztalat nem gyógyította meg az ex-elnököt nagyravágyó igényeitől, mint ezt párisi viselete, londoni közölyeinek hangja eléggé mutatja. Vajjon teljesülnek-e reményei? E kérdésre nem felelhetni, de két jellemző tény fel lehet hozni. A „Times”, mely szokása ellen Palmerston lordhoz hü maradt, év alatt 10,000 előfizetőt veszített a nemes lord iránti rokonszenve miatt. Aztán a befolyásos radikálok és szabadelvű parlamenti tagok, egy második Palmerston-féle diktatúrát megelözendők, védés daczszóltságot akarnak kötni, melynek czélja volna, a torykat mindaddig kormányon tartani, míg a különböző szabadelvű töredékek egyesülése létrejöhet. A „Morning Chronicle” ezen fusionisták

közlönye, azon észrevételt teszi: Ha a jelen miniszterium, hatalmának tulbecsülése által megbuknék, semmi szabadelvű kabinet nem türetnék, mely széles pártalapon nem nyugodnék, és szilárd biztosítékot nem nyujtana az iránt, hogy mindazt, mit valaha a whigek ígértek, s annál többet, mit a toryktól vártak, megvalósítani szándékozik.

— Az angol sajtó nyugottabban kezdi tekinteni a villafrankai ügyet, vagy készül felhasználni azt a Derby-kabinet ellen, Palmerston javára. Feltűnő, hogy a „Times” ez ügyet önálló vezércikkben még nem vitatta, csupán párisi levelezésekben, hol figyelmet érdeklő annak ismerése, miszerint főleg Ausztria van arra feljogosítva, valamint kötelezve, hogy Villafranca felé a legéber szemmel tekintsen.

Olaszország. — Az „Opinione” szept. 21-én egy „Villafranca” foliratu cikkeket hoz, melyben azon fáradságot veszi magának, hogy bebizonyítsa, miképp a „bagnonak” orosz kereskedő-hajók számára átengedése, székségek eszközül szolgáló arra nézve, hogy az ausztriai befolyás korlátok közt tartassék. Ily nemű gyanítások, s állításoknál ugyan helyén van a „risum teneatis.”

Az „Opinione” e nyilatkozata után természetesen nagyon is világosak kezdenek a czélzatok lenni. Egyébiránt nem is tegnaptól fogva kacsintgat Oroszország a villafrancai kikötőre, mond az „Armonia.” Elküldé az anyacsászárnét Nizzába telelni; ez alkalom volt arra, miképp egy hajóhadat küldhessen e vizekre, hogy a helyzetet egész kényelemmel kikémlelhessen. Később tetté magát Oroszország, mintha Ausztria ellen duzzogna. Ekként hízelt a piemonti miniszterium dicsvágya és reményeinek, mely nem vonakodott, az olasz független séget magának a kancsuka és schisma segítségével megígértetni. De Oroszország végre összehúzá hálóját, s a mi benne maradt, ez a villafrancai kikötő volt, minden függelékével együtt.

Más oldalról világítja meg azonban a „Tr. Ztg.” turini levelezője ez ügyet. Nem tartja ugyan lehetlenné azt, hogy ezen terület átengedése nem történt Franciaország előleges titkos beleegyezése nélkül, mely Anglia minden gyengítésében saját hatalma gyarapodását látja; azonban azt hiszi, hogy e lépésnek kereskedelmi ügy mint politikai horderejét túlozták, mely csak akkor lenne igazolva, ha Piemont miniszterei megengedték volna, hogy Oroszország tetszése szerint erődívenyeket állíthasson, s azon kikötőt valódi hadi kikötővé alakítsa át.

— Egy, orosz ügyekben rendszerint jól értesült hamburgi lap azon felőlő hirt közli, hogy orosz nagy-admirál, Konstantin nagyherczeg, császári testvéreinek visszatérte után, nejét azonnal Nizzába kíséri, aztán birtokába veszi Villafrancát, s egy orosz középtengeri hajó-osztályt fog szervezni.

Franciaország. — A villafrancai ügyben Cowley lord csakugyan tett egy lépést, s Párisban legalább köz alatt a dolog mibenléte iránt tudakozódott, mig Malmesbury lord Turinban egyenesen kérdézősködött. Ez utóbbi lépés eredményét nem ismerjük, hanem Cowley lordnak azt felelték, hogy a francia kormány az oroszokkal egy francia kikötő átengedése iránt alkudozik, az nem igaz; ha pedig az orosz magán (!) társulat, valamely francia magánhajózási társulattal az iránt alkudozik, hogy ez utóbbinak kikötőit, raktárait stb. használhassa, ehhez a francia kormánynak nincs köze! Azaz: Franciaország körülbelül azt teendi, mit Piemont tett, de mindenesetre oly alakban, hogy e miatt senki hozzá nem férhet.

Oroszország. — Az orosz csárnak Varsóban a lengyelek egy kérvényt szándékosan átnyujtani, melyben őt az előkelő rendek képviselői kérti fogják, rendelné adót, melynek jövedelmé azon lengyel menekültek kártalanítására fordítatnék, kiknek jószágai elkoboztatnak.

Mindentitt Oroszország kifelé, minde-
nütt jó szerencsével dicsekszik, s a Kau-
kazuson is rövid idő alatt újabb meg újabb
győzelmeket vív ki: a belállapotjai iránti
tudósítások éppen nem kedvezők. Az egész
reform-mozgalom fennakadtnak látszik, s
ezáltal, minthogy a régi kötelékek megtá-
gultak, s az eltávolított régi formák helyé-
be még semmi újabb alakzat nincs állítva,
szintoly kellemetlen, mint veszélyteljes
ideiglen állt elő. Felettebb aggasztó, hogy
e fontos kérdés megoldását nem igyekez-
nek valamely általános szilárd szabály ál-
tal eszközölni, hanem rábíznák látszanak azt
kísérkedő tervkövácok álboleséségére.
Legrosszabb az egészben, hogy a parasz-
tok mindinkább vesztik békétüresüket, s
nem akarják e kísérleti politika jó vagy
rosz eredményét bevárni. Újlag nagyon
kedvetlenítő hírek járnak szét jelentékeny
paraszti lázadások felől a birodalom
belsejében. Sok nemes ember kényszerítve
látta magát kastélyát elhagyni, s a város-
ba menekülni.

UJ POSTA.

— Lord Stratford de Redcliffe
e perczig már Konstantinápolyba érkezett,

Úrbérkarpótlási tüke-utalványozás

A kolozsvári cs. k. megyei törv. utján özy.
Gyergyi Ferencné szül. Bartha Zsuzsánna-
nak fejrődi, berendi, tordai birt. u. 7874 frt 3
kr, — Szentiványi Lászlónak hosszú-macs-

egy egész patika-gyógyszert emelve vál-
lain a „beteg ember“ számára. Sir H. Bul-
wer a portának előre egy londoni sür-
gönyi kézbesített, melyben az öreg prak-
tikus tanácsainak elfogadása ajánlatik. Sir
H. Bulwer a maga szövetségi titkárát a
Dardanellákig küldötte elődének üdvözlé-
sére.

— Stambulból szept. 23-kán írják:
Manzuroff orosz államtanácsos Smyr-
nában hajóra szállt, Sciót, Rhodust, Jaffát
és Bairutot az odesszai gőzhajózási vállal-
latnak a Földközi-tengeren leendő szabá-
lyozása végett meglátogatandó.

— A montenegrói határszabály-
zó bizottmány már Stambulba érkezett, s
alkalmasint könnyen végezendnek ez ügy-
gyel, mert Oroszország a villafrancai ré-
vet megszerezvén, nem sokat törődik már
a Montenegro számára kívánt kikötővel.
Észre is kezdte már venni az ugynevezett
cetinjei udvar, hogy megszünt rajkója len-
ni az oroszoknak, s épületes elmélkedéseket
tarthat már a földi dolgok változandósága
felett. Delame francziát, eddigi miniszterét
már el is bocsátotta Dánilo herceg, lévén
egy pénz ő nála egy forint.

— A chinai békekötéssel a francia
császár nagyon meg van elégedve. A „Mo-
niteur“ nagy bókot vág az angoloknak, s

még egyszer újból emlékezik a két nyu-
gati hatalom közti jó egyetértés fennállásá-
ról; ámde az ilyen phrasisok már régen
elvesztették hatásukat; olyformán jönnek
ki, mint valamely elkésett roppentyű, mely
a tűzijáték vége utáná sül el, és senki se
bámulja többé, hanem csak neveti.

— A romai francia őrseg tetemes
erősítést kap. Az egyházi állam kiüríté-
séről tehát most kevésbé van szó, mint va-
laha. Sok mindenfélre gyanítást fűznek az
olaszhoni francia megszálló seregek ezen
erősítéséhez. Annyit bizonyosnak tartha-
tunk, hogy a francia immár egykönnyen
ki nem mozdul Olaszországból.

— Belgiumban nagy figyelmet éb-
reszt több oltani lapnak Franciaország ál-
tali megvásárlása, hogy működjenek a csá-
szár érdekében. Maga az „Independance
Belge“ is csak nevére belga, de érzüle-
tére egészen francia, s nevé is kész vol-
na „Independance Française“-re vál-
toztatni át, ha attól nem félne, hogy ezen
összetétel magát neveltségessé teszi.

— A regenségi kérdés eligazítása
Poroszországban még mindig függőben.
Regens legyen-e ezentúl a porosz her-
ceg, vagy uralkodótárs, ez a fejtörő kér-
dés. Az elsőt, ugylászik, jobb szeretné a
szabadelvű párt, az utóbbit a conservatív,

mely eddigi befolyását inkább reméli fen-
tarthatni az együtt-uralkodás alatt. Az or-
szággyűlés összehívását az öszön bizonyos-
nak tartják, s tán gyakorlatba veszik az
alkotmányt is, mely nagy részben eddig
inkább csak elméletben él.

— A szerbek között nagy a mozga-
lom, mert országgyűlésre készülődnek, s
itt-ott már néhány hirtel meglepetéssel, hogy
világvege lesz, holott, s nem sokára a
dunai fejedelemségekben is hasonló nem-
zeti mozgalomról hallhatunk.

— A porosz herceg szept. 24-én
Varsóba elutazott. Ausztria részéről nem
császári főherceg, hanem magas állású tá-
bornok az orosz császár üdvözlésére. O-
rosz és porosz, mint látszik, jobban rim-
zenek, mint orosz és ausztriai.

— Velenczéből írják: A paduai
tanulók ügyében, az Orsiniért rende-
zett gázmise miatt, az ítélet kimondatott;
hármán bizonyítékhiány miatt szabadon bo-
csáttattak, a negyedik pedig 5 hónapi bört-
önre ítéltetett.

Bécsi börze. — Szeptemb. 21-ikén. Erdé-
lyi urbéri-papir 81³/₄. Magyar urbéri-papir
82³/₄. Nemzeti kölcsön 83⁹/₁₆. Arany 6³/₄. (da-
rabja 4 frt 46³/₁₀ kr) Ezüst 1¹/₄.

Felölös a szerkesztésért BERDE ARON.

HIVATALOS HIRDETÉS.

alább elősorolando ügyvivőseiei közbenjárása
által. Kolozsvárt július 23 dikan 1858.

Az erdélyi kölcsönös jég- és tü-
zmentő társulat igazgatósága.

Az erdélyi ügyvivők névsora:
Abrudbányán: Arkosy Károly postame-
ster és birtokos.

Ádamoson: Kovács Károly.

Alsó Boldogasszonyfalván: Gyar-
mathy Dániel birtokos.

Alvinczen: Butyka Dániel.

Aranykút: Mózsá Samu birtokos és
haszonbérlo.

Balázsfalván: Dániel Ödön kereskedő.

Balázstelkén: Szokoly Pál birtokos.

Baróthon: Császár József kereskedő és birt.

Bethlenben: Csűrös József ev. ref. lelkész.

Bikalon: Hankovics György birtokos.

Brassóban: Müller Károly kereskedő.

Bürkösön: Szoboszlai B. Lajos birtokos.

Csikbánkfalván: Madár Antal birtokos.

Csik-Taplócán: Lázár Dénes birtokos.

Czikón: Péchy László.

Dézsén: Kovács Mózsás birtokos és keresk.

Dobokán: Hodor Károly birtokos.

Erdő-Szentgyörgyön: László Ger-
gely ev. ref. lelkész.

Felvinczen: Magyari Pál birtokos.

Fogarásban: Nehrer Samuel kereskedő.

Gidófalván: Vajna Károly birtokos.

Hátszegén: Ehrenthletzberger Péter pos-
tamester.

Károlyfehérvárt: Dergán József keresk.

Kentelkén: Vályi Elek ev. ref. esperes.

Kézdi-Vásárhelyen: Kovács Dániel birt.

Kolozson: Veres Sándor birtokos.

Kovászán: Kozma Antal postahivatalnok
és birtokos.

Krasznán: Gyulay Károly birtokos.

Magyar Fülöpön: Csia Elek birtokos.

Magyar György-Monostoron: Hory Far-
kas ev. ref. lelkész.

Magyar Nagy-Zsomboron: Zsombori
József birtokos.

Magyar Sáros-Berkeszen: Takács
Zsigmond birtokos.

Maros-Illyén: Fekete György birtokos.

Maros-Ludason: Nyerges Ferenc birtokos.

Maros-Solymoson: Bogdán Mózsás ev.
ref. lelkész.

Maros-Ujvárt: Csengeri József birtokos
és cs. kir. sóhivatalnok.

Maros-Vásárhelyen: Czecz Mik. keresk.

Mező-Csávason: Benkő Károly birtokos.

Mező-Méhesen: Kendeffy István birtokos.

Mező-Szilváson: Papp Ist. haszonbér.

Mocson: Csobánczy-testvérek kereskedők.

Nagy-Enyeden: Ungár Mihály kereskedő.

Naszodon: Mihalás József postamester és
birtokos.

Nyerczén: Bartha Albert birtokos.

Szamosujvárt: Temesváry István posta-
mester.

Szász-Régenben: Altzner János cs. kir.
sorsjeltokra gyűjtő.

Szász-Sebesben: Gregor Simon keresk.

Szászvároson: Németh Vilmos keresk.

Széken: Mihály Endre ev. ref. lelkész.

Székelly-Keresztúron: Kabdebó Antal
kereskedő és birtokos.

Székelly-Kocsárdon: Sukösd Ferenc
ev. ref. lelkész.

Székelly-Udvarhelyen: Cimbalmos La-
jos birtokos.

Sepsi-Szentgyörgyön: Demeter Jó-
zsef birtokos.

Szilágy-Csehben: Varga József birtokos.

Szilágy-Somlyón: Rácz Albert birtó-
kos és postahivatalnok.

Tasnádon: Koroknay Zsigmond birtokos.

Tekében: Weber Fr. Mihály gyógyszerész.

Tordán: Wéltis György birtokos és keresk.

Tordátfalván: Ürmösi Sándor egysé-
gítő lelkész.

Tövisen: Márton Ferenc birtokos.

Vajda-Hunyadon: Fogarasi Bucsy Mi-
hály birtokos.

Vizaknán: Timár Károly birtokos.

Zilahon: Harmath János kereskedő.

Zsibón: Kun Károly ev. ref. lelkész.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(516)

(3—15)

(525)

(4—4)

A város redout-teremében opto plastikai Világtárlatom

III-dik és utolsó sorozata

változhatatlanul csak hetfélig, október 4-éig lát-
ható. A nevezetességek: Páris, Német és Fran-
czia-Schweitz rajnai vidékek, és családi cso-
portozatok Bertramól. Napoként délelőtt 10-
12-ig, délután 4—9-ig látható.

A t. cz. közönség kegyébe alázatos tiszte-
ettel ajánlom magamat

Blanc

(527)

(4—1)

Hölgyeket érdeklő!

Alulírt tisztelettel jelenti a hölgyeknek,
hogy minden előforduló hölgyi ruhaneműk, mint:
salon- és házi öltönyök megkésztése körül mér-
térkvétel, rajzolás, kiszabás és varrásban a ház-
nál és társas körökben is gyakorlati oktatást ad-
ni kész. Felbátorítva azon kedvező bizalom által
melyel a tisztelt közönség részéről megtisztelt-
tetni szerencsés valék: elhatároztam itteni műkö-
désem idejéig 3 havi tanfolyammal meghosszabí-
tani, — azon reményben, mikép az eddig erántam
tanúsított figyelmet az időre is kiérdemelhetni
szerencsém leendő.

Alulírt tisztelettel jelentem a t. cz. közön-
ségnek, hogy a vasút közlekedésével megláto-
gattam ez évben a közelebb tartott világhírű
lipcei nagy vásárt, a honnan ellátam raktár-
omat a legújabb divatu prémekekkel, bélések-
kel és szövetekkel, valamint el vagyok látva a
legújabb divatu női öltönyökkel, bun-
dákkal, otthonkák, muff és több köröm-
hez tartozókkal, úgy legújabb pesti divatu
férfi téli magyarkákkal, bélelt kö-
penyekkel, boberek, utazó bundák és
tengeri főkából készült felső kabá-
tokkal, lovagló bekesekkel és különös
szép láma-bőrök és abból készült színyegek-
kel. (Teppich)

Azon bizodalom, a mit már számos évek
óta van szerencsém birni a t. cz. közönségtől
csaknem az egész országban, bátorít ajánlani
figyelmükbe ujonnan ellátott nagy raktáromat,
annál inkább, minthogy első kezemből va-
sárolván, igen jutányos áron szolgálhatok.

Elvállalok minden megrendeléseket pon-
tosan elkészíteni, megjelenek az ország ne-
vezetesebb vásáraiban kész művemmel. Raktár-
om van Kolozsvárt, Belmagyar-utca, 440.
szám alatt.

Kolozsvárt, őszelő 7-kén, 1858.

Balás József.

Mai számunkhoz egy félv melléklet és Halmágyi S. előzetési felhívása „Saphira“ című munkájára van csatolva.

Tapasztalás útján legjobbnak bebizonyult biztos hatású hajnevelő

AZ

EAU DE LOB,

mely megújítja a hajnövést, és szépit és tartóssá teszi a hajazatot egész életre.

Feltalálta **LOB LIPÓT** ur, német vegyész.

Franciaország s más államok legolvasottabb újságai, mint igen jeles találmányt, dícsörik Lob ur hajvizét. Valóban sohase találtatott még fel becsebb szer a hajnövesztésre. Miteles bizonyítványok teljes biztosítékot nyújtanak, hogy ezen EAU DE LOB bal a legkopaszabb fők és legétebb személynél a legfényesebb eredményhez jutottak. Kétségtelenül tehát, hogy ezen gyógyerős víz, melynek a feltaláló, hogy a hamisítások meg-hiusittassanak, nevét kölcsönzé: a haj növesztését, vastagítását és tartósságát illetőleg, minden eddigi szerkesztményeket jóval felülmúl.

Használati utasítás azok számára, a kiknek fején kopasz helyek vannak.

Hogy a porusok kinyílnak és a fejbőr nagyon tiszta legyen, a gyógykezelés ideje alatt a főt egy kell minden három napban közönséges szappannal megmosni, hogy a fejbőr tökéletesen tiszta legyen és maradjon. De a kopaszági foltok minden reggel lemosandók. Miután a fő jól kiszáradtatott, meg kell áztatni a fejbőrt és a kopaszági foltokat EAU DE LOB-bal, melyet csepegtetve kell ráönteni, s az ujjak begyével e nedűt úgy dörzsölni a fejbőrhöz, hogy az mindenütt megnyirkosodjék, s úgy kell hagyni, hogy száradjon. A kopasz helyek napoként négyszer-ötször megáztatandók, ahhoz képest, a mint a fejbőr kisebb-nagyobb mértékben elvesztette a haját.

A kezelés ideje alatt, a mennyiben lehet, őrizkedni kell álhajazat vagy valamely nehézfőrevaló viselésétől, hogy növések indulandó hajszálak el ne mecsesvésszenek.

Asok, a kiknek igen ritka a hajuk és a kiknél az hullásnak indult, a fentirt utasítás szerint napoként csupán egyszer-kétszer szükség megnevedesíteni fejüket, de kell, hogy minden harmadik napon szappannal megmossák²⁾; mire a legszebb eredményt fogják tapasztalni. Másanál hajameleg víz használandó.

Egyetlen üvegese EAU DE LOB elégese a haj hullásának megszüntetésére és fölelevenítésére. Két üvegese elég, új haj növesztésére. De azon főknél, hol a fejbőr igen beteg és kopasz, három négy üvegese szükséges, hogy új hajnövést idéztessek elő.

Hogy a hajszál megtartassék és szépítessek, különösen tanácsolom és ajánlom egész éven át folytatni az **EAU DE LOB** használatát, midőn is ekkor hetenként csak egyszer kétszer szükséges a főt megnevedesíteni, s minden hónapban csak egyszer szappannal megmosni. Ez egy kis kiadás lenne; de a bámulatos eredmény, a kitűnő szép haj, kimaradhatlan következménye.

¹⁾ Hogy a bőr gyuladást ne kapjon, a főt nem szabad se élesfogu fésűvel, se kéfével takarítani.

²⁾ Hölgyeknek tanácsolható, az első használat előtt fűrdőt venni, hogy hajukat kitakaríthassák.

N. B. A hölgyek, mielőtt fejüket megmossák, hajukat hosszúságuk szerint a közepén kössék össze, hogy mosás közben ne bonyolodjanak össze fürtjeik. — Úgyisint fontos, hogy az EAU DE LOB használatát alatt a haj el ne nyírassék vagy le ne borotváltassék, miután ez a haj életnedvére káros hatású, s azt igen elborotváltja.

A hajhullás főokai.

I.

A hajkenőcs kereskedők állítják, hogy ők a szerkesztményeikben tartalmazott vegyreszek hatása által a hajra nézve minden ugynevezett gyógyító-eredményt elérnek, melyeket oly dagályosan proklamálnak. Nem elég állítani, hogy valami az, a minek lennie kell; szükség azt be is bizonyítani.

Miután azonban az értelem és tudomány törvényei szerint, minden zsiradék a haj növéseknek ellenére hat, mivel az bedugván a porusokat, egyfelől gátolja a levegő hatását, mi a haj növésehez szükséges, másfelől akadályozza a vér tisztaságára oly szükséges kigőzöl-gésit oly folyadékoknak, melyeknek a porusokon szabadulniok kellene: ebből következik meg-semmisülése a haj életerejének, azon mértékben, a melyben a zsiradék használtatik. Épp így, hogy egy kövér testrés a bőrbé behasson, dörzsölni kell; a dörzsölés pedig meg-rongálja a még meglévő hajszálakat, melyek ezen káros műtétnek nem állhatnak ellen. Egyszerű tehát bebizonyítani, hogy az adalek, melyet a zsirrés tartalmaz, a testre nem hathat mivel a zsirrés gátolja; s mivel egy zsíros tárgy csupán a hőség által terjed ki, s csak erős dörzsölés, tűz és erős savany által emésződik fel: könnyen megfogható, hogy a zsir, mely dörzsölés által hat be, visszaesik eredeti állapotjába, s ekkor mint kövér ta-padék marad a fejbőrön, a hajrendszer minden életi tevékenységének ellenszégül, s annak veszélyes rongálását idézi elő, mi a hajsemmisülést idézi elő. Minden hajkenőcs te-hát éppen ellenkezőleg a haj hullását segíti elő, miután a hajrendszer ellen működik, be-dugja a porusok nyílásait, s tönkreteszi a utokteljes gyök életerejét, mi a hajáttenyészt. Minden pomade tehát szomorú bizonyítványa azok tudatlanságának, kik azok hatását di-csörik, s avval dicsekednek, hogy olyat szerkesztettek, mely a haját növeli.

Az életnedv, a haj egyetlen tápláló anyaga, a test szervezete által termeltetik és a haját csak a hajrendszer egészségi állapotának mértéke szerint segítheti elő és táplálhatja. A hajrendszer a fejbőrben számtalan gyökéből áll, melyeknek mindenike egy-egy hajszál anyaméhe. Ezen felfogható oknál fogva a haját újból lehet születni, megszabadítván a haj-rendszert minden káros befolyástól, mely a hajszálakat életnedvét megrontja. Meg kell tehát az utakat nyitni, melyekbe a hajnedvnek behatni, s ott circulálni kell; meg kell a fejbőrt tisztítani a nyirkoktól és idő múlva megromlott anyagoktól; és megnyitni a porusokat, hogy a kigőzölés és a tápláló nedv behatása akadály nélkül történhessék. Végre szükség oly szert használni, mely tulajdonságánál fogva testünk nedűvel könnyen teszi magát össze-keztetésbe, hogy a fejbőr megtisztítását, megerősítését s az eredeti rend helyreállít-tassék; a mikor is a haj csatlakozatlan nőni és újjászületni fog, mi az EAU DE LOB használatát által eszközölhető.

II.

A hajhullás és egyszersmind minden más ily nemű bajok oka elvitathatlanul a fejbőr kisebb-nagyobb mértékbeni elhűlésében rejlik. A kigőzölés rögtön megszűnése hűlés ál-tal néha elégseges előidézi a hajátpláló részek szervi meghomlását, s a legnagyobb haj-pusztulást vonhatja maga után, ha a bajt elharapozni hagyják, a helyett hogy egy biztos szert használnának.

Felhívás

belépésre a brassói általános nyugdíj-intézetbe.

Még csak október hó végeig van az idénre alkalom a belépésre egy intézetbe, a melyben magának vagy másnak egy oly jövedőt alapíthatni, mely szükségét és elszegényedést nem ismer, egy oly intézetbe, a melynek naponta növekedő kiterjedése bizonyítja, mennyi elimerésre talált gondolkodó emberek előtt.

S hol is lehetne aránylag kevesebb áldozattal nagyobb előnyöket szerezni, mint itt, hol lelkiismeretes kezelés mellett, minden jövedelmek arra fordítanak, hogy a szép emberi cél: „Egyesült erővel egymást kölcsönösen segíteni és szükség s nyomortól biztosítani,“ ellegyen érve? Mely hasonló intézetben képes, 1 forint 12 kr pp. csekély betétel által, épp oly gyorsan, mint sok százak feláldozása mellett, egy társulat jótékony-ságaiban részülni, a mely uszorával fizeti vis-sza, mit neki adtak, s a melynél méltányosan, csak a betett összeg nagysága s minden egyes tagnak életkora szolgál arányul?

Január 1 től október végeig tart a felvételi idő. A ki ezen időszakot elmulasztja, egy egész évet s ezzel egy egész nyugdíj vesz el.

Az utolsó felvételi hónapok ez évben már is megkezdődtek. Siessenek azért a szülők, kiknek gyermekeik jövője szívóken fekszik, siessenek minden házasságlek, kiknek élettársuk egy-kori sorsa nem közömbös, siessen végre min-denki, a ki önmagának jót akar, még a kijelölt idő lefolyta előtt, a brassói általános nyugdíj-intézetbe egy oly összeggel, a melyet vagyoni állása megenged, belépni! Az elmulasztás egy-kori keserű bánalmat okozhat azon szerencsések látásán, a kik gazdagon aratandják, a mit gondoskodó szeretet elvetett számukra. Mert, ha szintén mindenkor és évenként is lehetséges az intézetbe belépni, mégis az egyszer elmu-lasztottat utánpótolni többé nem lehet.

Azon tisztelt tagok is, kik az idei betétele-ikkel még hátralékban vannak, ez alkalommal fölkeretnek azok befizetésével annyiaval inkább sietni, minthogy egy elhalasztása a befizetésnek október haván tul, egy egész nyugdíj évtől fosz-taná meg, mivel szabályszerűleg a betételek be-fizetésére a hosszú idők január elejétől okto-ber végeig van meghatározva, a két, november és december hava pedig a sokféle számadások-nak kell hogy áldozva legyenek. Egy intézmény, mely mindenki érdekében áll, és a közös cél csak így elérhető.

Ezen nyugdíj intézet vezető-irodája van Bras-sóban Rossmarkt, 33. sz. Másutt lakók beállási szándokukat az alább megnevezett ügynök ur-nál jelenthetik be s ott fizethetik le betételeiket is; a hol pedig még nincsenek ügynők, ott, ha jóhitelű kereskedők vagy magánosok jelentkez-nek s a megkívándó föltételeknek magokat alá-vetik, ez állomásra a legnagyobb készséggel vétetnek föl.

Kül-ügynökök: Preidl Frigyes ur főügynök. Beszterczén: Láni Ede ur. Bukaresten: Frank E. Andrá ur. Botfalván: Horváth Péter ur. Erzsébetfalván: Péterfi József ur. Fejérvárt: Mégy C. M. ur. Feketehalmon: Kueres György ur. Fogarasban: Thümann Frigyes ur. Fiume-ban: Depáli J. ur. György-szent-miklósban: Kris-toffy Antal ur. Gálton: Albrich Vilmos ur. Her-mányon: Boltes Mihály ur. Höltevényen: Foith János ur. Hátszegen: Theibis János ur. Ilyefal-ván: Séra László ur. Jassiban: Stenner G. Agost. ur. Kézdivásárhelyt: Kleber József ur. Krizbán: Foris Márton ur. Kolozsvárt (üres) befizethetni a kereskedelmi és iparkama-ra szállásán Benedek urnál. Köhalomban: Nagelschmidt Agost. Lekenczen üres Medgye-sen: Fleischer János és fia uraknál. M.-Ujvárt: Grün Izrael ur. N.-Enyeden: Szabó György. Prázmáron: Gross Lorenz ur. Pest-Budán: Metz Vilmos ur. Pozsonyban: Friese Adolf ur. Rozsnyón: Römer Károly ur. Segesvárt: Mis-selbacher Frigyes ur. Szászvároson: Leonhard Fr. József ur. Szászkeresztúron: Schuster M. Adolf ur. Szászbesen: Binder Frigyes ur. Szász-Régenben: Wittstock Károly ur. Szebenben: Zúrner József ur. Szerethen (Bukovina) Figura A. ur. Szepsi-Fel-Dobojon: Bartha Andrá ur. Szilágy-Somlyón: ifj. Lázár János ur. Soprony-ban: Zúgn G. J. ur. főügynök. Toroczkon: Ko-ronka Antal ur. Tordán: Scholtész Albert J. ur. Ujfaluban: Köpe János ur. Zala: Séra Zsig-mond ur.

III.

A testi fáradsalmak, valamint a lélek rendkívüli megfeszítése, gyakran igen erős kigőzölést idéznek elő, s így megrongálják a hajrendszer szabályszerű munkásságát, és lassanként a hajazat életerejét is, mi pedig annak fentartására elkerülhetetlen szükséges.

U. I. Ha az EAU DE LOB növényi nyírvérsezi kiválnának, ez mitse von le a víz jószágából. Az ülep nem használandó, Ez csak az EAU DE LOB szűrődésének következtése.

DE LOB LIPÓT.

Ára egy üvegnek 4 ft. p. p.

Kapható: GAL SIMON kereskedésében Kolozsvárt Belső Közép-utcában.

(37)

GYÓGYSZERES SZAPPANOK

A biztosan s gondosan készített GYÓGYSZERES SZAPPANOK

használatu újabb időben valódi szükségessé vált, mi itt a lehető legteljesebb módon találja kielégülését. Az ezen szappanokban foglalt gyógyszerek formája s mennyisége részint elismert ügyességtől és magas állású orvosok ítélete által jóváhagyva s azoknak saját használatu által teljesen igazolva van, részint pedig a készítmények alapjául vett növények különösen oly egyénektől erednek, kik az orvosi szakban tekintélyt szolgálnak. Ekképp már kisebb körökben sikerült irántuk kedvező részvételeket ébresztetni, mely körökből azon felszólítás indult ki, hogy a közönségnek nagyobb mértékben nyújtassék alkalom, magát kellemes formájú s csekély költséggel járó alkalmas szerekkel elláthatni. — AZ ALÁBBI ELŐSZÁMLÁLT GYÓGYSZERES SZAPPANOK SORA oly gyógyszeranyagokat foglal magában, melyek tisztá és hamisítlan minőségben oly mennyiséggel kapcsolattak a készítményekhez, miszerint azok az orvosi használatnak tökéletesen megfelelnek, s a kívánt hatás tőlük biztosan várható.

Hamiblag-szappan, görvélyes bajoknál, darabja 32
Irla-szappan, idült bőrkötegeknel, dbja 29
Terpentin-szappan, csúszos bűnűlásoknél, darabja 20
Benzoe-szappan, bőrkeményeségnél, db. 23
Kámforszappan, csúsz és köszvényeknél, darabja 20
Kőniblag-szappan, elévült bőrkötegeknel, darabja 27

Halmájzsir-szappan, görvélyek és aszkóroknál, darabja 20
Kátrány-szappan, bőrhámladék és kőtegeknel, darabja 20
Epe-szappan, szeplőnél és fejbőrmosáshoz, darabja 20
Kén-szappan, mindennemű bőrkötegeknel, darabja 20
Rozmarin-szappan, erősítő mosások és fürdőkhez, darabja 20
Kőnleget-szappan, daganatok és keményedéseknél, darabja 20

Ezen a vegy-gyógyszerészeti elvek alapján gondosan készített gyógyszeres szappanok azon biztoságnál fogva, mit a több rendű tudományos vizsgálatok s gyakorlati használatok öröndetes eredményei nyújtanak, a közönségnek méltán ajánlhatók. A különböző gyógyszeres szappanok készítése s használati módjáról szóló utasításban, mi minden raktárban ingyen szolgáltatik, egybefoglalt szempontok tán általános megnyugvást nyújthatnának azoknak sokszerű használhatóságát illetőleg; azonban az orvos urak megítélésére hagyaték, a legmegfelelőbb használati módot még számos más esetekben is meghatározni s rendelkezéseiket a szerint adni.

RAKTÁRAK, melyek a törvényhez képest csak iparüzleti joggal bíró gyógyszerészekre bízhatók, a bel és külföld előkelőbb gyógyszer-tárjaiban léteznek, Kolozsvárt Wolf J. gyógyszerésznél, Tordán Wolf Gábor gyógyszerésznél.

(449)

(7-12)

Valódi stiriai fűnedv,

mellbetegek számára.

Kapható Kolozsvárt Kozák Eduárdnál.

E valódi stiriai növénynedv egyedül készítője, gráci gyógyszerész Purgleitner J. figyelmezteti a t. cz. közönséget, hogy azt ne tévessze össze, a kereskedésben ugyanazon név alatt elévő más gátmányokkal.

E valódi stiriai fűnedvet árulják fehér üvegből készült palackokban, melyek felül kúposan vékonyulnak és önkupakkal vannak gondosan bedugaszolva. Mind az üvegen, mind pedig a kupakon rajta van e bélyeg: „Apothek zum Hirschen in Gratz“ és e betűk „JPA“, azon kívül az üvegre ragasztott jegyen a készítő neve van aláírva.

Pugleitner József, készítő.
Raktár Kolozsvárt, KOZÁK EDUÁRD „Katoná“ című fűszerkereskedésben.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.

(513)

(3-8)

Prohăcki és társa Londonból,

midőn a múlt évben tapasztalt pártolását a t. cz. közönségnek ezennel alázatosan megköszönni szerencsájuk van, egyuttal a venni kívánókat legjutányosabb árról biztosítva, annak újból kegyes pártolásaért esedeznek, mivel ez évben még inkább igyekeztek nagyszéren ellátott raktárakkal, melyben különböző állatok prémjeiből készült férfi és női téli öltönyök, nyakkötők, hóda-süvegek, mellények, keztük és lábkosarak, afrikai majmok szőkeiből készített muffok, tengeri foka-kabátok sat. valamint más nagy számú hazai és külföldi állatok prémjeivel bélelt bundák és köpenyek találhatók — a t. cz. közönség várakozását kielégíteni.

A megrendelések pontosan és gyorsan teljesítenek és kitisztítás végett bármi nemű szőcs-munkák elfogadtatnak és jutányos áron be is cseréltetnek.

Több országos vásárokat is meglátogatnának nagymennyiségű szőcs munkáikkal, úgy mint: Maros-Vásárhelyt, Tordát, Károly-Fejérvárt, Nagy-Enyedet, Szamosújvárt és Dézset — Raktáruk Kolozsvárt, piacszor, b Szentkeresztúhá, 7-dik szám

(523)

(5-3)

Hirdetés.

A nagy-teremi uradalomhoz tartozó makkos erdőkhöz, jelen év október 1-jétől kezdve, telelés vagy hízalás végett több száz darab sertések felvételnek, és érettek felelősség vállaltatik telelésére darabjától 20 p.k., hízalásért 1 p.fortint számíttatván havonként.

Bővebben értekezhetni bérmentes levél által Bodó David ural. Bernádon, utolsó posta Dicső-Sz. Márton.

(524)

(2-2)

Papp János, „Kigyó“ című alatti fűszerkereskedésében, Harlemből kitűnő, és több színű jácint-hagyma érkezett.

Az elnevezett hagymák ára darabonként 15 p.k. a névteleneké 12 p.k.

(525)

(2-4)

Porcellán-gyári raktár.

Alóltirt tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek, hogy a cs k szabad. Pirkenhammeri porcellán-gyárnak egyedüli raktára Kolozsvárt a nagy-piaczon, gr. Gyulai Lajos 162 számú házában vagyon; a hol is a már ösmeretes legjobb fajú szép porcellán-edények: u. m. a legújabb és elegánsabb asztali, kávé, theas és mosdó-terítékek, csemege-tányérok, virág-mendenczék süteményes, gyümölcsös, és confetes-tálak és még számtalan meglepő szépségű luxus-tárgyak olcsó gyári árjegyék szerént nagyszerű kiállításban kaphatók.

Szenkovics Márton.

(526)

(2-2)

Egy tanuló fiu felvétetik Szenkovics Márton kereskedésébe a nagy piaczon; ugyanottan lehet bővebben értekezni.

(340)

(3-3)

POPP J. G.

gyakorló orvos urnak az ANATHERIN-SZÁJVIZ feltalálója s szabadalmas tulajdonosának Bécsben:

Ezennel bizonyítom önnek, hogy én az ön szájjvizét szigoruan megvizsgáltam és igen ajánlhatónak találtam. — Bécs, január 1857.

Oppolzer J. m. k.

cs. k. tanár a bécsi egyetemnél, kir. szász udvari tanácsos stb.

Található Kolozsvárt: Wolf János gyógyszerésznél. Brassóban: Hoffmann J., Nedelkovic N. M., Johan fiait. Nagyszebenben: Zóhrer, Nedelkovits György. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Büchler, Krémer S. N.-Váradon: Janky J., Huzsela. Fogarason: Nehrer. Fejérvárt: Megay. Segesvárt: Misselbacher. M. Vársárhelyen: Dr. Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászvárosban: Leonhart J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Debreczenben: Bezler gyógyszerész uraknál.